

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 12: Forslag til lov om afgrænsning af søterritoriet. Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 8/10 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Med lovforslaget gennemfører Danmark en udvidelse af søterritoriet fra de nuværende 3 sømil til 12 sømil, nærmere betegnet 22,224 km.

Den nye grænse på 12 sømil er vedtaget i 1982 i FN's havretskonvention med ikrafttrædelse i november 1994. Vi bringer således vores søterritorium i overensstemmelse med FN's havretskonvention – på linje med, hvad Polen, Sverige, Tyskland og Storbritannien allerede har gjort, og på linje med, hvad Norge aktuelt overvejer at gøre.

Udvidelsen vil naturligvis være begrænset af geografiske afstande til eksempelvis Sverige og Tyskland. Det indebærer også fordele at oprettholde visse sejlkorridorer i Kattegat og Østersøen, jf. udenrigsministerens fremsættelse og bemærkninger.

Det historiske stræderegime, der gælder for Lillebælt, Storebælt og danske Øresund oprettholdes, og med udvidelsen åbnes der mulighed for at håndhæve danske regler, f.eks. straffeloven om miljøbeskyttelsesreglerne i større farvande omkring dansk landjord.

For lodsvæsenet indebærer forslaget en øget driftsudgift på ca. 4 mio. kr. årligt og investeringer på enten 20 mio. kr. eller 45 mio. kr., afhængigt af lodspligtens omfang, som i øvrigt skal fastsættes nærmere. Lodsvæsenet er imidlertid selvfinansierende, og udgifterne vil blive pålagt skibsfarten. Det bliver ca. 3 pct.

Hvis der sker havari i det udvidede område, vil der blive udgifter til Havarikommissionen, men det er det selvsagt umuligt at forudsige noget nærmere om nu.

Der vil i øvrigt være en del følgelovgivning til L 12, bl.a. i toldloven og muligvis i lodsloven, og ikrafttrædelsesdatoen er den 1. januar 1999.

Socialdemokratiet støtter lovforslaget.

Jens Hald Madsen (V):

En udvidelse af Danmarks søterritorium må for en gammel søfartsnation ses som en utrolig for-

del. Det er nemlig et effektivt værktøj til at bekæmpe den narkotikasmugling og organiserede menneskesmugling ad søvejen, som vi ser i dag. Men det, jeg specielt gerne vil fremhæve, er muligheden for at gribe ind over for overskridelse af de danske miljøregler. Vi har alt for mange gange været vidne til ulovlig udtømning af olie fra udenlandske skibe, hvor vi mere eller mindre har måttet se passivt til. Nu får vi et stærkt værktøj til at bekæmpe de stigende miljøproblemer i de danske have.

Jeg appellerer blot om, at man samtidig forbedrer miljøovervågningen, for forudsætningen for, at det her lovforslag vil få den fulde effekt, er en decideret forbedring af overvågningen.

Og så skal jeg sige, at denne opbakning til lovforslaget forudsætter, at en eventuel senere anordning for Færøerne og Grønland gennemføres i samarbejde med og i fuld forståelse med Færøerne og Grønland.

Men man må vel sige, at der gives en vis sikkerhed, når der er foretaget en høring af – så vidt jeg kan se, men jeg har ikke talt efter – over 100 forskellige myndigheder, interesseorganisationer osv.

Derfor må jeg sige, at når selv Restaurations- & Bryggeriarbejderforbundet og Socialministeriet og Kirkeministeriet samt Foreningen af Registrerede Revisorer kan sige ja til en udvidelse af Danmarks søterritorium, mener jeg også, at Venstre kan støtte lovforslaget.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig den foreslåede udvidelse til 12 sømil med de indskrænkninger, der er nødvendige af hensyn til bevarelsen af korridorer i åbent hav.

Vi er også tilfredse med den udvidelse af lodspligten, som udvidelsen medfører.

Vi kan altså støtte lovforslaget.

Anni Svanholt (SF):

Da SF's ordfører, hr. Steen Gade, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne blot sige, at SF støtter lovforslaget.

Det er jo bl.a. udarbejdet, for at der kan gøres noget mere effektivt ved olieforureningen, og det er vi meget tilfredse med.

Klaus Kjær (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området, fru Pia Kjærsgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på vegne af Dansk Folkeparti fremsætte følgende bemærkninger til lovforslaget:

Dansk Folkeparti kan ikke have nogen indvendinger imod udvidelsen af det nuværende søterritorium, hvis Danmark derved bringer sig på linje med de andre stater, der har udvidet deres søterritorium.

Men selv om der i forslaget står, at det ikke medfører nogen direkte statsfinansielle eller administrative følger, ser vi samtidig nogle udvidede økonomiske omkostninger, for det kan da ikke være billigere at skulle overvåge et større område. Og hvis det skal gøres effektivt, skal der vel indsættes forskellige ressourcer, jf. også, hvad hr. Jens Hald Madsen var inde på om den øgede miljøovervågning, som man i Venstre åbenbart erkender at der er behov for. Ministeren nævner bl.a. radarovervågning og sø- og luftbåren tilstedeværelse.

Så en eller anden form for merudgifter vil det indebære, og jeg finder det forkert, at der ikke er foretaget en mere konkret vurdering af disse udgifter. Det vil jo også blive et større toldområde, man skal til at kontrollere, så tal skal der altså på bordet.

Dansk Folkeparti vil i hvert fald have disse tal på bordet, da det hører med til et gennemarbejdet forslag, men det kan vi jo så få under udvalgsarbejdet.

Jørgen Estrup (RV):

Der er gode argumenter for den udvidelse af søterritoriet, der her foreslås, og vi har jo allerede hørt både det miljømæssige og det sikkerhedsmæssige påpeget. Og det er klart, at med de erfaringer, vi har på miljøområdet, giver det her nye muligheder.

Vi har fra dansk side været tilbageholdende; andre lande har været meget hurtigere med hensyn til den udvidelse, der her er tale om. Men jeg synes, det ser ud til at være det rette tidspunkt, også fordi vi har sikkerhed for, at vi kan fastholde de gamle, historiske bestemmelser, der har været gældende for de danske stræder, sunde og bæltter, og derved ikke får pådraget os nye vanskeligheder.

Man kan måske være en smule overrasket over, at vi fra dansk side ikke har været hurtigere til at gå ind i spørgsmålet om at ratificere havretskonventionen, men det kan måske komme i denne sammenhæng. I hvert fald støtter vi lovforslaget fra radikal side.

Jette Gottlieb (EL):

Også Enhedslisten kan støtte lovforslaget. Så vidt vi kan se, giver indførelsen af en 12-

sømil-grænse nogle muligheder for en bedre beskyttelse af havmiljøet. Om de så bliver brugt, er selvfølgelig et spørgsmål, men det giver nogle muligheder.

Desuden ser vi en decideret fordel for sikkerheden til søs, og vi synes også, der er gamle eksempler på, at det har været meget vigtigt at have en dansk lods om bord på en større del af sejladsen, end der er i dag.

Så vi støtter bestemt forslaget.

Vi har lagt mærke til, at Dansk Rederiforening gør indsigelse og foreslår, at man fastholder lodspligten til kun at gælde 3 sømil, selv om man indfører 12-sømil-grænsen, og dér mener Enhedslisten, at det er vigtigt af sikkerhedsgrunde at fastholde, at lodspligten altså også skal gælde de 12 sømil.

Ole M. Nielsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg meddele, hvad partiet mener:

På baggrund af havretskonventionens ikrafttræden i 1994 samt vore nabolandes tilsvarende udvidelse af søterritoriet kan Kristeligt Folkeparti støtte regeringens lovforslag om en udvidelse af Danmarks søterritorium fra 3 til 12 sømil.

Vi hæfter os især ved de bedre muligheder, det giver for at udvide adgangen til ensidigt at fastsætte og håndhæve miljøreglerne inden for den eksklusive økonomiske zone, Danmark oprettede i 1996.

Kristeligt Folkeparti hæfter sig også ved, at lovforslaget giver bedre mulighed for bekæmpelse af overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer og udlændingelovgivningen.

Endelig kan vi tilslutte os hensigten om at opretholde en korridor af åbent hav i grænsefarvandet i Kattegat og Østersøen.

Vi undrer os lidt over, at det ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser, når et større farvand skal overvåges, men det hører måske til detaljerne.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne takke for den enstemmigt positive tilslutning til lovforslaget, som jo er ganske vidtgående, for hermed udvider vi Danmarks søterritorium fra de nuværende 7.500 km² til 25.000 km², og det er da ikke hver dag, det sker.

De spørgsmål, der er blevet rejst her under førstebehandlingen, vil vi selvfølgelig bestræbe os på at besvare under udvalgsbehandlingen,

både spørgsmålet om timingen, som hr. Estrup var inde på – hvorfor nu og ikke før? – og spørgsmålet om mulige udgifter og fordele i øvrigt.

Jeg ser frem til en god og positiv udvalgsbehandling af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 13: Forslag til lov om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 8/10 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Om natten den 28. september 1994 sank passagerskibet »M/S Estonia«. Det var en forfærdelig tragedie, og der omkom 852 mennesker, herunder fem danskere.

Den svenske regering har vedtaget at undlade at forsøge at bjerge skibsvraget, men har til gengæld bestemt, at det sted på bunden af havet, hvor skibet ligger, skal betragtes og behandles som en gravplads. Og med lovforslaget foreslås det, at vi tiltræder, at gravfreden sikres, og at alle dykkeraktiviteter og forsøg på at bjerge ofre eller gods kriminaliseres. Det område, der sikres, har en udstrækning på 2 x 2 km.

Den overenskomst, som det foreslås at vi tiltræder, er indgået mellem Estland, Finland og

Sverige, som i øvrigt har opfordret alle andre Østersølande til at tiltræde den.

Fra Socialdemokratiets side vil vi gerne udtrykke respekt, og vi støtter derfor forslaget.

Jens Hald Madsen (V):

Det var med forfærdelse, vi så billederne fra forliset af passagerskibet »M/S Estonia«, som betød, at 852 mennesker omkom, heriblandt fem danske statsborgere. Og vi har vel også efter tragedien set tv-udsendelser, hvor – forståeligt nok – desperate efterladte har forsøgt at dykke for at finde deres omkomne familiemedlemmer.

Jeg mener, at vi skal have stor respekt for de efterladedes sorg, men jeg mener også, at det her lovforslag er et udtryk for, at det nu er tid til at vise de omkomne den respekt, som hører til ved et gravsted. Derfor kan Venstre støtte lovforslaget.

Frank Dahlgaard (KF):

I den lange arbejdsmarkedsdebat, vi havde for ikke så længe siden, blev der brugt udtrykkene usmageligt og vildt overdrevet, den sociale massegrav.

Det her lovforslag har desværre at gøre med en virkelig massegrav. Jeg tror, at vi alle husker den morgen eller formiddag, hvor vi til vores forfærdelse hørte over radioen og så i særudsendelser på tv, at et stort passagerskib, en færge var gået ned i Østersøen og mange hundrede sammen med skibet.

Rigtig mange ligger stadig i vraget, som man har besluttet ikke at hæve, og det er klart, vi skal medvirke til at sikre gravfreden, sådan som man har ønsket det fra svensk side, fra estisk side og fra finsk side. De har indgået en overenskomst og opfordret andre Østersølande til at tiltræde den, og det skal vi selvfølgelig gøre. I respekt og forståelse for de efterladedes følelser skal det være forbudt at dykke og lave undervandsaktiviteter i og omkring vraget, og det bliver altså kriminelt og strafbart, hvis man forsætligt gør det.

Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget.

Anni Svanholt (SF):

Da SF's ordfører, fru Margrete Auken, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne tilkendegive, at SF støtter forslaget om beskyttelse af gravfred ved vraget efter »M/S Estonia«.